

SKUP 2002 – 49

Prosjekt: Asylavsløringen
Medarbeider: Eirik Mosveen, Rolf Sønstelie og Rolf J. Widerøe.
Publikasjon: VG
Publisert: november 02-
Medium: Avis
Tema:

1. EIRIK MOSVEEN, ROLF SØNSTELIE og ROLF J. WIDERØE
2. ASYLAVSLØRINGEN
3. Verdens Gang, fra november 2002
4. Akersgaten 55, 0107 Oslo. Telefon 22 000000

Starten

I slutten av september 2002 kom en av journalistene helt tilfeldig over opplysninger om politisk inngripen i en asylsak på tampen av sentrumsregjeringens liv i mars 2000: Den politiske ledelsen i Justisdepartementet hadde, angivelig etter press fra ledende KrF-folk i regjeringen, omgjort saken til fordel for broren av en lokal KrF-politiker med pakistansk opprinnelse.

Informasjonen var vag. Vi hadde ikke kunnskap om identiteten verken til asylsøkeren eller den pakistanske KrF-politikeren. Vi visste heller ingenting om innholdet i asylsaken, eller hvilke kontakter det skulle ha vært mellom ledende KrF-folk i regjeringen og justisminister Odd Einar Dørum (V) og statssekretær Atle Hamar (V).

Sporene vi hadde var at KrF-politikeren på det tidspunkt skulle ha bodd et sted i Akershus, og at han hadde hatt kontakter inn i regjeringssystemet. Dørum og Hamar skulle i utgangspunktet ha ment at asylsøkeren ikke fylte vilkårene for oppholdstillatelse i Norge, i tråd med avslaget departementets utlendingsavdelingen hadde gitt.

Et pikant forhold ved informasjonen var at omgjøringen skulle ha skjedd i tiden Bondevik-regjeringen satt på oppsigelse som et interimstyre. Regjeringen visste at den skulle gå av 17. mars 2000.

Problemstillingen

Vi ville sjekke ut om asylsøkeren hadde fått særbehandling fordi han hadde en bror i Norge med tillitsverv og kontaktnett i et av regjeringspartiene, og att på til i partiet som hadde

statsministeren. Ble to tidligere avslag omgjort i strid med praksis – etter press fra KrFs sentrale regjeringsmiljø?

Konkret måtte vi undersøke om den pakistanske KrF-politikerens hadde forsøkt å få partifeller i regjeringssystemet til å påvirke justisministeren i brorens favør. I så fall: Hadde KrF-toppene gått videre til Dørum, og ble kontakten oppfattet som et politisk press om å få asylsaken ut av verden før regjeringen måtte forlate kontorene?

Vi tenkte: Hvis basisopplysningene i saken viste seg riktige, kunne det ikke være hvem som helst i regjeringen som hadde forsøkt å påvirke Dørum. Det er begrenset hvem som kan få en fagstatsråd til å gjøre noe han og statssekretæren i utgangspunktet er imot.

Pilene pekte mot statsminister Kjell Magne Bondevik og partileder og regjeringskollega Valgerd Svarstad Haugland. Begge kan i kraft av sine posisjoner appellere til balansen og helheten mellom regjeringspartiene. Altså måtte vi forsøke å kartlegge om det hadde vært kontakt mellom den pakistanske KrF-politikerens, Statsministerens kontor og Svarstad Haugland om brorens asylsak.

Grensedragninger

I den innledende fase med diskusjon internt gikk vi opp viktige grensedragninger for arbeidet med saken:

Det er legitimt, forståelig og moralsk høyverdig å hjelpe et familiemedlem som du bestemt mener trenger beskyttelse i Norge. I en slik situasjon er det naturlig at man forsøker alle muligheter til å påvirke beslutningstagerne. At broren i Norge hadde partitilknytning gjør ikke dette til noe mer kritikkverdig.

I tiden før opprettelsen av Utlendingsnemnda var det heller ikke galt i seg selv at den politiske ledelsen omgjorde vedtak fattet av embetsverket. Men dette skulle skje innenfor rammen av det politiske skjønn, begrenset av lover, forskrifter, saksbehandlingsregler og prinsippene om likebehandling og rettssikkerhetsgarantier.

Dette skulle ikke være en sak om mer eller mindre liberal asylpolitikk. Det skulle heller ikke være en sak om politisk ledelses rett til å overstyre embetsverket. Saken handlet om hvorvidt partipolitiske bånd hadde gitt særfordeler, om politisk press førte til avgjørelser som brøt med prinsippet om likebehandling og om tilfeldig saksbehandling.

Etter hvert som vi fikk omfattende innsikt i KrF-politikerens aktivitet, drøftet vi hvor mye fokus som skulle settes på ham. Vi måtte unngå stigmatisering, og en avsporende debatt om rasisme, fordommer og VGs motiver. Fokuset skulle ligge på systemkritikken, både i forhold til politisk press, KrF-politikerens måte å jobbe på i en rekke saker og svikten i systemet som gjorde at hans mangeårige virksomhet ikke ble oppdaget.

En viktig del av den interne debatten ble etter hvert om vi skulle identifisere mannen på trykk. Vi kom relativt raskt til at han måtte anonymiseres. Først og fremst av hensyn til hans norske barn, fraskilte kone og barn som hadde vært en del av de asylsakene - men også for å unngå å gjøre den pakistanske KrF-politikerens til en hovedsak.

Første kartlegging

Først måtte vi sette alle ressurser inn på å finne den aktuelle asylsaken. Dette var nødvendig både for å avgjøre om vi hadde en sak, komme videre med undersøkelsene og for å gjøre en selvstendig vurdering av omgjøringen. Vi trengte kunnskap om asylgrunnlaget, bakgrunnen for avslagene og om det fantes sterke menneskelig hensyn i saken.

Vi gjorde flere forsøk inn mot systemene, både gjennom kilder og på annen måte, for å finne asylsaken. Men uten navn og fødselsdato på personen viste dette seg umulig. Nøkkelen til å identifisere asylsøkeren ble å finne den pakistanske KrF-politikeren, som vi tross alt hadde noen stikkord på.

Det første vi gjorde var å kartlegge personer med utenlandsk bakgrunn med tilknytning til KrF i Akershus. Vi visste på det tidspunkt ikke med sikkerhet at personen var av pakistansk opprinnelse, og måtte gå bredt ut.

For å komme i kontakt med KrF-politikeren ville vi være forsiktige med å ringe partifeller, fordi vi fryktet at de kunne slå alarm internt og dermed gjøre det vanskelig å få kilder i tale senere. Derfor prøvde vi først å jobbe opp mot skriftlige kilder.

Vi lette i arkivene på lokalavisenes nettsider, som viste seg å fungere dårlig. Vi lette på KrFs nettsider, både sentralt og lokalt, og i partiavisen Folkets Framtid. Men ingenting av dette ga verken bekreftende eller avkreftende opplysninger.

Vi gikk også inn på kommunale nettsider og sjekket valglistene og sammensetningen av lokallagenes styre. Som arbeidsform var dette overraskende tidkrevende, og utbyttet var tilnærmet lik null.

Etter hvert ringte vi direkte til fylkespartiet, og til nåværende og tidligere tillitsvalgte i flere kommunepartier. Det fantes flere politikere med innvandrerbakgrunn i Akershus KrF, men bare noen ganske få fra Pakistan.

Etter en rekke samtaler med lokalpolitikere mente vi å kunne anta hvem det var snakk om. Men da vi ringte ham, benektet han først enhver tilknytning til KrF. Han mente vi hadde forvekslet ham med en annen med samme navn. Han benektet også å ha vært involvert i asylsaker, det være seg for slektninger eller andre.

Da vi ringte ham på nytt dagen etter kunne han ikke huske telefonsamtalen fra dagen før, men kunne nå bekrefte at han hadde vært tilknyttet KrF. Han avviste imidlertid like bestemt at han hadde engasjert seg i saker som gjaldt opphold for pakistanske borgere. Han opplyste at den eneste slektningen han hadde i Norge var en bror som hadde kommet tidlig på 70-tallet.

Dette tvang frem en ny runde med telefoner til lokale folk i KrF, og aktive i menighet og kristenliv på stedet der han bor. Utfordringen ble å finne ut om mannen overhodet hadde engasjert seg i asylsaker, og om det kunne ha vært saker i det tidsrommet for den påståtte omgjøringen i Justisdepartementet.

Det viste seg fort at han hadde et lokalt nettverk som han hadde forsøkt å engasjere i asylsaker som gjaldt slektninger av ham. Ingen husket imidlertid navn og nøyaktig tidspunkt. Inntrykket var at han jobbet med flere saker. Det viste seg også at en søster og to nevøer hadde blitt døpt i den lokale kirken.

En meget interessant opplysning pekte seg ut: En rekke lokale kilder viste til at lokalpolitikeren hadde et nettverk som var viktigere og mektigere enn det lokale – i det sentrale KrF-miljøet. Enkelte mente at dette gikk helt til topps.

Hvem var broren?

Neste fase ble å finne identiteten til den angivelige broren, og dermed den aktuelle asylsaken. Vi måtte ha navn og fødselsdato får å komme videre i offentlige registre og for å stille presise spørsmål.

Jakten ble organisert på to fronter: Massive søk i tilgjengelige registre for å finne mulige tilknytninger mellom KrF-politikeren og andre med pakistansk opprinnelse. Dette håpet vi skulle gi oss navn som igjen kunne sjekkes opp mot andre kilder.

Samtidig kontaktet vi en rekke sentrale KrF-folk i storting, regjering og det sentrale partimiljø. Vi spurte om de kjente til mannen, om de hadde møtt ham og om han tatt opp asylsaker med dem. Gjennom dette viste seg at han hadde kontakt med svært mange i KrFs utøvende maktapparat. Han hadde hatt personlige møter med mange av dem, invitert flere til familiearrangementer og enkelte pleide han tettere omgang med.

Etter hvert som vi fikk inn skriftlig dokumentasjon kunne vi konfrontere KrF-toppene med opplysninger som ga bedre svar, og hjalp på hukommelsen. Men fortsatt var det ingen som husket navnet på asylsøkeren, og bare løselig husket innholdet i saken. Noen husket at det dreide seg om kristen konvertering, andre hadde blitt presentert for barn som hadde vært utsatt for overgrep i Pakistan.

Helt bevisst valgte vi ikke å konfrontere de mulig tyngste aktørene i saken før vi hadde dokumentasjonen vi trengte og var klare til å trykke. Dette gjaldt Bondevik, statssekretær Gunnar Husan ved Statsministerens kontor, Svarstad Haugland, Dørum og Hamar.

Identiteten til den pakistanske KrF-politikerens bror fant vi først etter flere ukers jobbing mot offentlige registre. Til sammen har VG sjekket flere tusen navn i jakten på den ene broren. Et utilsiktet resultat av dette var at vi også fant identiteten og sakene til en rekke slektninger av KrF-politikerens.

Det viste seg at så godt som alle hadde KrF-politikerens hjemmeadresse som sin første registrerte adresse i Norge. Det viste seg også at de senere flyttet til leiligheter som KrF-politikerens hadde eid, eller som han hadde solgt videre til andre i familien.

Særlig en leilighet i Oslo sentrum skilte seg ut – som en portal.

Vi fant et mønster knyttet til boligadresser, som gjorde at vi til slutt knakk koden. På denne måten fant vi frem til KrF-pakistanerens slektninger som han hadde hjulpet inn i landet – og til slutt broren.

I overraskende stor grad ble arbeidet preget av de sterke begrensninger som gjelder i Norge for offentlighetens adgang til personopplysninger. Det er begrenset hva kan få vite selv når

man på forhånd kjenner identiteten til en person. Og kjenner man ikke identiteten står man overfor en meget tidkrevende oppgave, der det er vanskelig å arbeide systematisk og effektivt.

Vi tok i bruk en rekke offentlige kilder som Telefonkatalogen online, Eiendomsregisteret, Skatteregisteret og andre tilgjengelige kilder. Telefonkatalogen ble for oss et svært viktig arbeidsredskap.

Et annet forhold er at pakistanske menn bare unntaksvis har samme etternavn som sine ektefeller og søsken. I tillegg kan de være registrert med fornavn og etternavn om hverandre i norske registre. Dette gjorde arbeidet vårt vanskeligere.

Jakten på dokumentasjon

I jakten på skriftlig dokumentasjon lette vi blant annet i offentlige postjournaler. Vi søkte i elektronisk postjournal på både den pakistanske KrF-politikerens navn, ”konvertering” og ”islam”, for å nevne noen av søkeordene.

Vi fant først noen brev som den pakistanske KrF-politikerens hadde sendt til Statsministerens kontor og Svarstad Haugland. Brevene var appeller, personlige hilsninger, og ønsker om å få møte de enkelte KrF-toppene. Flere brev omhandlet brorens asylsak direkte, men uten at han opplyste om familierelasjonen.

Vi fant også brev som bekreftet at flere møter med regjeringsmedlemmer og medarbeidere hadde funnet sted. I tillegg dukket det opp et brev til Svarstad Haugland bare tre dager før omgjøringen fant sted. Her minnet han henne om den konkrete saken, og ba henne om å ta kontakt med Dørum.

Ved opprettelsen av Utlendingsnemnda (UNE) ble arkivet som tidligere lå i Justisdepartementets utlendingsavdeling splittet. En del av arkivet ble flyttet til Kommunal- og regionaldepartementet, en annen del ble flyttet til UNE, mens en rekke andre dokumenter ble makulert.

Denne oppdelingen gjorde journalsøket svært mye vanskeligere. Vi måtte ta kontakt med personer som jobbet ved alle de aktuelle arkivene før vi til slutt fant korrespondansen mellom KrF-politikerens og regjeringsfolkene. Det viste seg at det var en rekke sentrale dokumenter som ikke var lagret i elektronisk postjournal.

I en samtale med en arkivar spurte vi hvor mange treff vedkommende fikk når det ble søkt på konvertering. Det viste seg at arkivaren fikk fem flere treff enn det vi hadde fått på elektronisk postjournal. Vi fikk da et nytt saksnummer, og fant omsider korrespondansen i et annet arkiv - ved Statsministerens kontor .

Til slutt fant vi brevet som ble sendt fra Bondeviks høyre hånd, statssekretær Gunnar Husan. Dette brevet var sendt dagen etter at den politiske ledelsen i departementet hadde gitt opphold til KrF-politikerens bror og hans familie.

I det korte brevet heter det: ”Håper at du også er fornøyd med Regjeringens avgjørelse like til det sist”. Hva var det den pakistanske KrF-politikerens skulle være fornøyd med?

Våre undersøkelser viste at det bare kunne dreie seg om avgjørelsen om at broren fikk opphold i Norge.

Fellestrekk

Etter hvert som vi fant navn som passet inn i det mønsteret vi hadde funnet på boligadressene, foretok vi en fullstendig kartlegging av personene, innholdet i utlendingssakene deres og hvilke familierelasjoner det var mellom dem.

Dette avdekket slående fellesstrekk – og tegnet et større bilde:

- Asylsøkerne var uten unntak slektninger av KrF-politikeren
- KrF-politikeren var i de fleste sakene økonomisk garantist og tilrettelegger.
- Søkerne hevdet at de hadde konvertert til kristendom
- De døpte seg noen uker etter at de kom til Norge.
- I forbindelse med konverteringen skulle samtlige slektninger ha blitt kristnet gjennom brevveksling med KrF-politikeren.
- Ingen av slektningene ble trodd på sin historie om kristenkonvertering ,og i en rekke av sakene fikk søkerne store psykiske problemer som til slutt dannet grunnlag for opphold på humanitært grunnlag.

En av sakene som vi fikk inngående kjennskap til var nettopp saken til KrF-pakistanernes bror, som fikk opphold i Norge av den førte Bondevik-regjeringen.

Hvilken dokumentasjon, og hvordan vi har skaffet dokumentasjonen i den enkelte asylsak, kan vi dessverre ikke beskrive i detalj. Dette av hensyn til kildevernet. Men dokumentasjonen var skriftlig og uomtvistelig.

Gjennom omfattende kartlegging av den pakistanske KrF-politikeren ble det også samlet inn dokumentasjon rundt hans økonomiske forhold, utdanning, trygder, arbeidsforhold, bilkjøp, eiendomskjøp og utleievirksomhet. Dette var tidkrevende, men ga mye informasjon. Noe av den samme kartleggingen ble også gjort på enkelte av mannens slektninger.

I den store mengden med dokumentasjon fikk vi kjennskap til at asylsaken var omtalt i den kristne dagsavisen Vårt Land. En arbeidsdag gikk med til å bla gjennom alle eksemplarene av avisen i den aktuelle perioden, cirka seks måneder. Der dukket KrF-pakistanerne opp i flere større oppslag om asylsaken til broren.

Disse artiklene trakk tidligere statssekretær Bjørn Solbakken (KrF) i Justisdepartementet sterkere inn i saken enn vi til da hadde fått bekreftet. Han gikk ut og garanterte til Vårt Lands lesere at Dørum ville avgjøre saken i utløpet av utgangen av november 1999. Men asylsaken ble liggende urørt hos den politiske ledelsen i Justisdepartementet i tre måneder før den i all hast ble tatt frem og innvilget.

Systematikk

Arbeidet med saken har produsert en formidabel mengde med skriftlig materiale. De mange asylsakene er systematisert i egne ringpermer, og behandlet med største konfidensialitet. Alle forhold knyttet til økonomi, trygd, arbeidsforhold og eiendomsforhold ble også systematisert på de ulike navn.

Mengden av opplysninger fra de mange kildene ble igjen matet inn i et omfattende slektstre, med oversikt over alle familierelasjoner og historikken på personene fra de kom til Norge. Dette ble et uvurderlig verktøy i det store puslespillet – både i forhold til å holde oversikt og oppdage nye forbindelser

Vi skrev også notater fra samtlige kildesamtaler og intervjuer. Noen av de viktigste konfrontasjonene ble tatt opp på lydbånd. Det ble laget utallige prioriteringslister over personer som måtte sjekkes og kryssjekkes mot kilder og registre.

I jakten på KrF-politikerens ble de ekstremt mange navnene vi sjekket ut systematisert på adresser og i familier. Det ble nærmest fortløpende laget arbeidsnotater og reportasjelister, både for å holde redaksjonsledelsen orientert og for å tydeliggjøre prioriteringene.

Som en del av jakten på navn knyttet til boligadresser, sjekket vi navn på postkasser og ringeklokker. Navn ble notert, systematisert og sjekket mot andre søk vi hadde gjort. Vi foretok også egne observasjoner.

Svært mye av materialet i saken er svært sensitivt, både på grunn av innholdet i sakene, personene de omhandler og kildevernet. Mengden av ringerpermer er derfor oppbevart i et avlåst skap, hvor kun vi som jobber med saken har tilgang til nøkkelen.

I slutfasen ble det etablert et eget rom i VG-huset, i umiddelbart nærhet til desken. Her kunne vi jobbe uforstyrret og avskjermet. Vi hadde vi et stort møtebord der alle permene ble lagt utover, uten at uvedkommende kunne bli i dem. Vi hadde flere PC`er som gjorde at alle tre kunne jobbe samtidig. Og beste av alt: Vi hadde en gedigen storskjerm som gjorde at hele gruppen kunne delta i skriveprosessen. Også nyhetsredaktør, avdelingsleder, vaksjef og redaksjonssjef kunne delta mer direkte i skriveprosessen på denne måten.

Utkastene til de første artiklene ble skrevet noen dager i forveien, grundig gjennomgått av nyhetsredaktør, redaksjonssjef og avdelingsleder. Likevel ble stoffet bearbeidet og endret helt til det siste. Konfrontasjonene med Bondevik, Husan, Dørum Svarstad Haugland og Hamar ble foretatt dagen før den første artikkelen sto på trykk, og det ble gått telefonrunder med dem til over midnatt.

Avdelingslederen på ”samfunn” har vært reportasjeleder for arbeidet, og har vært tett på prosessen fra første dag. Fra et visst tidspunkt ble også nyhetsredaktør, redaksjonssjef og fotosjef koblet inn, i tillegg til at gruppen etter hvert ble forsterket med en fotograf. Både nyhetsredaktøren og redaksjonssjefen deltok i alle vurderinger, prioriteringer og beslutninger i slutfasen.

På grunn av den overveldende informasjonen ble utskrivningen av de første sakene nokså krevende. Utdfordringen var å prioritere og dosere, for ikke å miste fokus – og for å holde leserne inne i saken. Her ble nyhetsredaktøren til uvurderlig hjelp, som selv satte seg til tastaturet når vi stanget hodet mot veggen.

I tillegg fungerte samarbeidet med desken tett og godt. Redaksjonsledelsen hadde gitt saken prioritet, systemene fungerte og man merket entusiasme hos alle som skulle få dette til skinne på trykk.

Muntlige kilder

En lang rekke personer som jobber i utlendingsforvaltningen. Disse kan ikke nevnes med navn av kildevern hensyn.

En rekke lokale tillitsvalgte i KrF, samt i menighet og kristenliv. Disse er lovet anonymitet.

Den pakistanske KrF-politikeren

To av KrF-pakistanerens brødre, som bor i Norge.

En nevø av KrF-pakistaneren

Nordmenn med personlig tilknytning til KrF-pakistanerens slektninger, som vil være anonyme

Personer i lokalmiljøet der KrF-pakistaneren bor

Personer med kjennskap til hans norske familie, som ikke vil nevnes med navn

Personer i kommunale myndigheter som har vært i befatning KrF-pakistaneren og hans slektninger i forbindelse med asylsøknadene.

En rekke kilder i det pakistanske miljøet som ikke kan navngis.

Norske ambassade i Islamabad, Pakistan.

Terje Sjeggestad, leder av Utlendingsnemnda

Frank Schjerven, seksjonssjef i Utlendingsnemnda

Ståle Urbye, tidligere rådgiver i Justisdepartementet, nå utreder for Frp

Arkivarer i en rekke departementer

Kjell Magne Bondevik, statsminister (KrF)

Odd Einar Dørum, justisminister

Atle Hamar, tidligere statssekretær i Justisdepartementet (V)

Gunnstein Instefjord, tidligere rådgiver for statsminister Kjell Magne Bondevik

Gunnar Husan, statssekretær for statsminister Kjell Magne Bondevik

Bjørn Solbakken, tidligere statssekretær i Justisdepartementet (KrF)

Valgerd Svarstad Haugland, kulturminister (KrF)

Lars Rise, stortingsrepresentant for KrF

Einar Holstad, stortingsrepresentant for KrF

Erna Solberg, kommunalminister

Åshild Anmarkrud, tidligere statssekretær i Justisdepartementet (KrF)

Ingunn Yssen, tidligere statssekretær i Justisdepartementet, (Ap)

Ågot Valle, leder av Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite.

Carl I. Hagen, medlem av kontrollkomiteen (FrP)

Kjell Engebretsen, medlem av kontrollkomiteen (Ap)

Hanne Harlem, tidligere justisminister (Ap)

Jens Stoltenberg, leder i Ap.

Odd Anders With, tidligere statssekretær og nestleder i KrF

May-Helen Molvær Grimstad, komiteleder i Stortinget (KrF)

Kari Husøy, tidligere og nåværende stabssjef Statsministerens kontor (KrF)

Per Tore Woie, tidligere statssekretær ved SMK (V)

Morten Ruud, departementsråd i Justisdepartementet

Hans-Olav Østgaard, assisterende departementsråd i Justisdepartementet

Rune Haaland, Bellona-gründer som engasjerte seg i asylsak

Asylsøkeren fra Peru som Haaland hjalp

Thor Arne Aass, ekspedisjonssjef i Kommunaldepartementet.
Kristin Ørmen Johnsen, statssekretær i Kommunaldepartementet (KrF)
Bjørn Weider, sogneprest som døypte flere av KrF-politikerens slektninger
Ansatt ved Næringsakademiet i Oslo
Skriftlige kilder
Opplysningen -1881
Dokumenter i en rekke asylsaker, unntatt offentlighet
Utskrifter fra arbeidstakerregisteret, unntatt offentlighet
Utskrifter fra Politiets straffesaksregister, unntatt offentlighet.
Utskrifter fra Folkeregisteret
Utskrifter fra Løsøreregisteret
Utskrifter fra Eiendomsregisteret
A-tekst
Internettsider til en rekke lokalaviser i Akershus
Partiavisen til KrF
Elektronisk postjournal
Verdikommisjonens postjournal
Postjournalen ved Statsministerens kontor
Autosys

Ressurser

Det ble jobbet i syv uker før første artikkel sto på trykk. I starten arbeidet to politiske reportere full tid med saken. Etter to uker ble gruppen forsterket med en reporter fra reportasjen, også han på full tid. Denne miksen av journalistisk erfaringsgrunnlag og kildetilfang viste seg helt nødvendig for å forløse saken.

I slutfasen ble fotograf Helge Mikalsen koblet på, for å ta hånd om fotodokumentasjon og billelegging.

Konsekvenser

Asylavsløringen utløste at regjeringen, ved kommunalminister Erna Solberg, har måtte levere en gjennomgang av saken til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite, basert på de interne dokumentene. Hun har også svart skriftlig på komiteens spørsmål i to omganger.

Når denne rapporten skrives har kontrollkomiteen sendt en tredje runde med spørsmål om saken, som ennå ikke er besvart. I tillegg har Carl I. Hagen, Frp-leder og partiets talsmann i komiteen, sendt egne spørsmål – som nettopp er besvart.

Vi anser med andre ord ikke saken som ferdig. Dessuten arbeider vi videre uavhengig av det som skjer i kontrollkomiteen. Vi mener det er flere uavklarte spørsmål rundt hva som skjedde da statssekretær Hamar omgjorde asylsaken. I tillegg har det kommet opp spor underveis som det tar tid å ettergå, gjennom fremskaffelse av dokumentasjon.

Artiklene utløste en rekke innlegg fra personer som ble omtalt. Avisledelsen bestemte at det skulle praktiseres en særlig raus tilsvarsrett, og terskelen for innlegg ble senket betydelig. Alle

innlegg kom på trykk, selv om ingen av dem tilbakeviste noe i saken, men kun var angrep på VGs journalistikk.

I publiseringsperioden utviklet det seg også en offentlig debatt, som løp langs to linjer. Den ene var diskusjonen om innholdet i VGs avsløringer, der blant annet justisminister Dørum fremstod som svært presset og ukomfortabel i en debatt i TV2s tabloid. Den andre diskusjonen hadde et fokus på VGs journalistikk, og med mange av de impliserte politikerne som deltagere. Disse hevdet at VG gjennom sin artikkelserie og sine kommentarer prøvde å hindre politikere i å engasjere seg på vegne av enkeltpersoner i forhold til byråkrati og embedsverk. Flere av VGs redaktører stilte til debatt om saken i andre medier og hevdet hele tiden det som var VGs hensikt med saken: Å påpeke en mulig forskjellsbehandling mellom ulike asylsøkere, der noen fikk særbehandling og en annen lovvurdering enn andre. Det mener vi fortsatt at vår artikkelserie avdekket.

Oslo, 21. januar 2003

Eirik Mosveen, Rolf Sønstelie og Rolf J. Widerøe